

FIȘA DISCIPLINEI

Substanțe tensioactive cu importanță industrială

Anul universitar 2026-27

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Chimie și Inginerie Chimică
1.3. Departamentul	Departamentul de Chimie și Inginerie Chimică al Liniei Maghiare
1.4. Domeniul de studii	Chimie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Chimie
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Substanțe tensioactive cu importanță industrială			Codul disciplinei	CLM2186
2.2. Titularul activităților de curs	Conf.dr. Szabó Gabriella				
2.3. Titularul activităților de seminar	Lect.dr. ing. Szóke Árpád				
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Opțional	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat (consiliere profesională)					6
Examinări					3
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				69	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none">• Studenții primesc materiale de suport furnizate în permanență pentru participarea lor la cursuri• Studenții se vor prezenta la curs cu telefoanele mobile închise
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<ul style="list-style-type: none">• Studenții se vor prezenta în laborator cu mască, halat, mănuși, cârpă de laborator.• Studenții nu pot lăsa nesupravegheată o instalație în funcțiune

	<ul style="list-style-type: none"> • Predarea referatului de laborator se va face cel târziu în săptămâna următoare desfășurării efective a lucrării • Nu va fi acceptată întârzierea • Este interzis accesul cu mâncare în laborator • Studenții se vor prezenta la seminar/laborator cu telefoanele mobile închise
--	--

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Aplică cunoștințele științifice referitoare la chimie pentru a dezvolta cunoștințe noi sau produse pentru îmbunătățirea calității și a procesului de control.
CP4	Aplica proceduri de siguranță în laborator
CP5	Calibrează echipamente de laborator
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	Realizarea unor activități în echipă multidisciplinară utilizând abilități de comunicare interpersonală pentru îndeplinirea obiectivelor propuse.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP3 CP7	Studentul/absolventul evaluează natura complexă a relațiilor structură-reactivitate chimică prin corelarea conceptelor de bază de legătură chimică, configurație electronică și geometrie moleculară în vederea determinării mecanismelor de reacție, a stabilității și a aplicabilităților compușilor chimici.	Studentul/absolventul realizează experimente și determinări computaționale pentru determinarea relației structură-reactivitate chimică, utilizând datele obținute pentru a anticipa proprietățile fizico-chimice și potențialul de utilizare al unor noi combinații chimice.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Familiarizarea studenților cu conceptele, principiile, teoriile de bază și semnificația acestora legate de surfactanți.
2. Transmiterea de cunoștințe teoretice legate de clasificarea și tipurile de surfactanți.
3. Descrierea structurii și proprietăților surfactanților.
4. Descrierea utilizărilor surfactanților și a impactului lor asupra mediului.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Abilitatea de a clasifica surfactanții.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

2. Cunoașterea structurii și proprietăților surfactanților și capacitatea de a-i utiliza.
3. Cunoașterea utilizărilor surfactanților și a impactului acestora asupra mediului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
8.1.1. Introduction. Substanțe tensioactive. Definiție, clasificare	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.2. Adsorbția surfactanților pe interfață	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.3. Surfactanti anionici si cationici Surfactanti amfoterici si neionici.	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.4 Surfactanti amfoterici si neionici Surfactanti zwitterionici si polimerici	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.5. Surfactanti speciali si compuși hidrotropici	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.6. Proprietăți fizico-chimice a surfactantilor	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.7. Sisteme surfactanți-polimeri. Cristal lichid. Diagrame de faza	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.8. Emulsii întâlnite în industria petrolieră.	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.9 Rolul surfactanților la prepararea și utilizarea vopselelor	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.10. Detergenți.	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.11. Mecanismul îndepărtării de pe substrat a impurității lichide și solide, suspensia impurității.	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.12 Relația dintre structura substratului și efectul de spălare	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.13. Modalități de detecție a surfactantilor	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
8.1.14. Influența surfactanților asupra mediului	Prelegerea, Explicația. Conversația Problematizarea.	
Bibliografie 1. F. Szántó: A koloid kémia alapjai, Gondolat Kiadó, Budapest, 1987 2. E. Wolfram: Kolloidika, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994 3. E. Chifu: Chimia coloizilor și a interfețelor, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000 4. E. Chifu: Chimie coloidală, Editura didactică și pedagogică, București, 1969 5. K. Holmberg: Surface and Colloid Chemistry Volume 1, Published by John Wiley & Sons Ltd, England, 2002 6. K. Holmberg: Surface and Colloid Chemistry Volume 2, Published by John Wiley & Sons Ltd, England, 2002 7. M. J. Rosen: Surfactants and Interfacial Phenomena, Published by John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2004.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
8.2.1. Protecția muncii, prezentarea lucrărilor; cerințe, mod de întocmire a referatelor. Metode de prelucrare a datelor experimentale	Experimentul; Explicația; Conversația; Descrierea; Problematizarea	
8.2.2. Prezentarea programelor de calculator Origin și Excel pentru prelucrarea datelor experimentale și reprezentarea grafică a datelor, calculul erorilor.	Experimentul; Explicația; Conversația; Descrierea; Problematizarea	
8.2.3. Determinarea concentrației critice micelare a sulfatului de lauril și a bromurii de cetil-trimetil amoniu.	Experimentul; Explicația; Conversația; Descrierea; Problematizarea	

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

8.2.4. Determinarea influenței temperaturii asupra cmc a CTAB și sulfatului de lauril.	Experimentul; Explicația; Conversația; Descrierea;Problematizarea	
8.2.5. Determinarea influenței electroliților, solvenților și unui alt surfactant asupra cmc.	Experimentul; Explicația; Conversația; Descrierea;Problematizarea	
8.2.6. Detectia surfactantilor prin metode electrochimice	Experimentul; Explicația; Conversația; Descrierea;Problematizarea	
8.2.7. Evaluare	Test	
Bibliografie		
1. E. Chifu, M. Tomoaia-Cotișel, I. Albu, A. Mocanu, M.-I. Sălăjan, Cs. Racz, D.-V. Pop, Metode experimentale în chimia și biofizica coloizilor și a interfetelor, Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca, 2004		
2. Arthur M.Halpern, Experimental Physical Chemistry, 2-nd ed., Prentice-Hall International, London 1997		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Corectitudinea răspunsurilor – însușirea și înțelegerea corectă a problematicei tratate la curs	Accesul la examen este condiționat de susținerea colocviului de laborator. Examenul constă în examen scris teoretic. Intenția de fraudă la examen se pedepsește cu eliminarea din examen.	80%
9.5 Seminar/laborator	Corectitudinea răspunsurilor – însușirea și înțelegerea corectă a problematicei tratate la seminar/laborator Calitatea referatelor pregătite Activitatea desfășurată în laborator	Condiții de prezentare la examen: efectuarea tuturor lucrărilor de laborator; lucrările la care s-a absentat motivat pot fi recuperate cu altă grupă de studenți, sau o lucrare – în ultima săptămână dinaintea sesiunii. Referatele de laborator corespunzătoare tuturor lucrărilor practice se predau săptămânal.	20%
9.6 Standard minim de promovare			
Nota 5 (cinci) atât la colocviul de laborator cât și la examen conform baremului.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
---	---	--

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

1 FĂRA SĂRĂCIE 	2 FOAMETE „ZERO” 	3 SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTĂRE 	4 EDUCATIE DE CALITATE 	5 EGALITATE DE GEN 	6 APĂ CURATĂ ȘI SANITATIE 	7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESSIBILE 	8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ 	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ
								
10 INEGALITĂȚI REDUSE 	11 ORASE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE 	12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE 	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ 	14 VIAȚĂ ACVATICĂ 	15 VIAȚĂ TERESTRĂ 	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE 	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR 	Nu se aplică nici o etichetă
								

Data completării:
22.04.2026

Semnătura titularului de curs
Conf. dr. Szabó Gabriella Stefánia

Semnătura titularului de seminar
Lect. dr. ing. Szőke Árpád

Data avizării în departament: 26.04.2026

...

Semnătura directorului de departament
Prof. dr. ing. Paizs Csaba